

dets Bistand. Da der fra visse Sider er blevet rejst Tvivl om Værdien og Betimeligheden af Danmarks Tilslutning til det Forsøg, der her gøres paa at skabe nye Organer, finde nye Veje for en Anerkendelse og en Fæstnelse af Retsideen i Forholdet mellem Staterne, vil det maaske ikke være urigtigt ganske kort at minde om de uhyre Vanskeligheder, som denne Sags hidtidige Udvikling har mødt, og som endnu paa det nuværende Tidspunkt langt fra er overvundne.

Jeg har allerede ved Forslagets første Behandling i Folketinget hentydet til de Forsøg, som paa Haager-Konferencen i 1907 blev gjort paa at skabe en saadan virkelig fast international Domstol, og de Grunde, som den Gang stillede sig hindrende i Vejen for Gennemførelsen deraf. Blandt de Krav, som hen mod Verdenskrigens Slutning trængte sig mere og mere frem under Haabet og Forventningen om en Reorganisation af det internationale Retsfællesskab, genoptoges ogsaa denne Tanke. Hvad man ønskede, og hvad man ansaa for et nødvendigt Grundlag for denne Reorganisation, var en virkelig fast Domstol, bestaaende af upartiske Dommere, som ikke var udpegede ud fra mere eller mindre politiske Hensyn til det foreliggende Stridsspørgsmaal, men som ved deres faste aarlige Sammentræden efterhaanden kunde skabe Grundlag for en international Retspraksis og derved muliggøre en Udvikling og Anerkendelse af international Ret. Denne Tanke havde vokset sig saa stærk, at den under fuld Anerkendelse af dens Betydning optoges i Pagten for Folkenes Forbund, der i saa mange andre Henseender kun blev en særdeles ufuldkommen Gennemførelse af de Forhaabninger, man havde stillet til den. Pagtens Artikel 14 foreskriver udtrykkelig, at Raadet skal udarbejde og forelægge Forbundsmedlemmerne til Antagelse Forslag angaaende Oprettelse af en fast Domstol, der skal paakende enhver Tvist af mellemfolkelig Art, som Parterne forelægger den. Og Forbundspagten nøjes ikke med den mere formelle Side af Sagen, nemlig Domstolens Tilvejebringelse, men hjemler ogsaa Regler af mere reel Beskaffenhed angaaende Staternes Forpligtelse til at lade deres Tvistigheder afgøre ad Rettens Vej i Stedet for gennem Magtandvendelse. Ifølge Pagtens Artikel 13 er Forbundsmedlemmerne gaaet ind paa at lade enhver Strid, som de anser for egnet til at underkastes Voldgift, blive gjort til Genstand for Voldgift, og i Artiklens 2det

Stykke erklæres visse Arter af Stridigheder udtrykkelig at høre til dem, som i Almindelighed er egnede til at gøres til Genstand for Voldgift.

De her nævnte Arter af internationale Stridigheder er nøjagtig de samme som de, der opregnes i Artikel 36 i Domstolens Statut, og hvortil den af den danske Delegation i Genf afgivne Erklæring angaaende Domstolens obligatoriske Kompetence siger. Det drejer sig om Spørgsmaal af juridisk Art, nemlig: 1) Om Fortolkningen af en Traktat, 2) om ethvert Spørgsmaal angaaende Folkeretten, 3) om Tilstedeværelsen af en hvilken som helst Kendsgerning, som, ifald den bestod, vilde udgøre et Brud paa en mellemfolkelig Forpligtelse, eller 4) om Omfanget og Arten af den Erstatning, som skal ydes for et saadant Brud. Man ser altsaa, at man har bestræbt sig for at holde ethvert Spørgsmaal af politisk Art udenfor og bortset fra Idømmelse af Erstatning kun har hjemlet Domstolens Beføjelse til at fastslaa visse Kendsgerninger eller afgøre visse Fortolkningsstridigheder og Retsspørgsmaal. For disse særlige Stridigheders Vedkommende er der altsaa allerede i selve Forbundspagten hjemlet en udtrykkelig Forpligtelse til at anerkende, at de egner sig til Afgørelse ad Rettens Vej, hvorfor Staterne har forpligtet sig til at lade dem blive afgjort paa denne Maade. Det hedder ganske vist i den paagældende Bestemmelse, at de i *Almindelighed* er egnede dertil, men den danske ligesom den norske og den svenske Regering har anset det for et ganske uholdbart Standpunkt, at Bestemmelsens hele Indhold og Virksomhed skulde gøres illusorisk ved dette Udtryk, og disse Regeringer har derfor stillet Forslag om at lade Ordene „i Almindelighed“ udgaa af Bestemmelsen, hvilket Forslag har vundet Tilslutning hos en Række andre Lande og for Tiden er Genstand for Behandling i den af Forbundet nedsatte Pagtændringskommission, der i denne Tid holder Møde i Genf.

Det vil saaledes ses, at Forpligtelsen til obligatorisk Afgørelse af disse bestemte Tvistigheder ad Rettens Vej allerede er hjemlet i selve Forbundspagten og danner en integrerende Bestanddel i den derved skabte nye internationale Retsordning. Det var derfor ogsaa i god Overensstemmelse hermed, at den Kommission af retslærde, som af Forbundet blev nedsat for at udarbejde Statutterne for den nye Domstol, optog Regelen om Domstolens obligatoriske Kompetence i selve Statutterne.